

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus & Kosteikkojen hoitosopimus 2023-2027

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

5.4.2023

Sopimuksen tavoitteista ja vaatimuksista

- Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus edistää luonnon monimuotoisuutta ja maiseman hoitoa, hoitotoimenpiteillä säilytetään tai edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja
- Sopimus edellyttää sopimusalueen vuosittaista laiduntamista tai hoitamista niittämällä ja niittojätteen poiskorjuulla (sopimusta ei voida tehdä vain raivaushoidosta ja/tai aitaamisesta)
- Vuosittainen hoitokorvaus ja tarvittaessa yhden kerran sopimuslohkolle maksettava korvaus kunnostuksesta (aitaus, petoaita, kunnostusraivaus)
- Hoito ja kunnostustoimenpiteet perustuvat hyväksytyyn hoitosuunnitelmaan
- Kosteikon hoitosopimuksen tavoitteena edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä
- Hoito ja kunnostustoimenpiteet perustuvat hyväksytyyn hoitosuunnitelmaan

Vaatimuksia ja yleisiä edellytyksiä

- Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. hakuvuonna ja päättyvät 30.4.
- Sopimuskausi on viisi vuotta
 - Sopimuksenhakija: viljelijä tai rekisteröity yhdistys tai kosteikoissa lisäksi vesioikeudellinen yhteisö (lisäksi myös sellainen tuenhakija, joka ei kuulu ed. mainittuihin ryhmiin ja jolla on ollut kuluvan kauden sopimus, voi hakea uuden kauden mukaista sopimusta)
- Sopimusaluetta oltava vähintään 0,30 hehtaaria ja sen tulee olla tuenhakijan hallinnassa sopimuskauden ajan (pienin yksittäinen peruslohko 0,05 hehtaaria)
 - Vuokralohkojen vuokrasopimus voimassa koko sopimuskauden ajan
 - Varauduttava todistamaan myös omistamiensa lohkojen hallinta tarvittaessa
 - Kosteikko ei ole enää perustamisen jälkeen maatalousmaata

Korvaustasot

Maatalousluonnon ja maiseman hoito

Vuotuinen hoitokorvaus:

Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppikohde	610 €/ha/vuosi
Muut sopimuskohteet	460 €/ha/vuosi

Yhtenä vuonna tarvittaessa maksettava korvaus sopimuslohkolle:

Kunnostusraivaus	450 €/ha
Aitaus	1500 €/ha
Petoaitaus	2400 €/ha

Kosteikon hoitosopimus

Vuotuinen hoitokorvaus	500 €/ha/vuosi
------------------------	----------------

Sopimuksen hakeminen

- Sähköinen haku Vipu-palvelussa: sopimukset ja niiden vuosittainen maksu
- Hakemuksessa ilmoitetaan:
 - Sopimukseen haettavat peruslohkot ja niille sopimukseen kelpaavat kasvit
 - Kunnostustoimenpiteet kasvulohkoittain maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksessa (aitaus, kunnostusraivaus, petoaita)
- Hakemuksen liitteenä:
 - Hoitosuunnitelma
 - Jäljennös vuokrasopimuksesta
 - Jos tuenhakijana yhdistys, toimitettava jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa päätetty sopimuksen hakemisesta

Kasvit ja maankäyttölajit

- Maatalousluonnon ja maiseman hoito, maankäyttölajit:
 - Luonnonlaidun ja niitty: lohkolla voi olla puita enintään 50 puuta/ha
 - Metsämaa tai muu ala: lohkolla voi olla puita enemmän kuin 50 puuta/ha
- Pysyvän nurmen vaatimuksen täyttävä ja maankäyttölajiltaan luonnonlaidun ja niittyä
 - Ilmoitettava kasvi: ympäristösopimusala pysyvä nurmi
- Ei täytä pysyvän nurmen vaatimusta ja on maankäyttölajiltaan metsämaa tai muu ala
 - Ilmoitettava kasvi: ympäristösopimusala puustoinen tai muu ala
- Kosteikon hoitosopimus, maankäyttölaji:
 - Muu ala
 - Ilmoitettava kasvi: ympäristösopimusala kosteikko

Hoitosuunnitelma

- Sopimukset perustuvat ELY-keskuksen hyväksymään hoitosuunnitelmaan, jota tuenhakija sitoutuu toteuttamaan koko sopimuskauden ajan
- Hoitosuunnitelmassa yksilöidään alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet lohkoittain sekä toimenpiteiden toteuttamisen aikataulu
- Teettämiseen voi hakea Neuvo2030-rahoitusta
- Kirjattava erikseen hoitotoimenpiteet, joita toteutetaan, jos:
 - Alue sijaitsee Natura-alueella
 - Alueella uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin esiintymispaikka
 - Alueella on tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikka

Sopimukseen voidaan hyväksyä

- Maatalousluonnon ja maiseman hoito: vuosittain laiduntamalla tai niittämällä ja niittojätteen poiskorjuulla hoidettavat:
 - Perinnebiotoopit
 - Luonnonlaitumet, jotka ovat pellon ulkopuolista aluetta
 - Luontoarvoilta monimuotoiset tai maisemallisesti merkittävät peltojen reuna-alueet, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välinen reuna-alue tai peltoalueen metsäsaareke
 - Maatalousympäristön uhanalaisen lajiston säilymistä edistävät kohteet
 - Maatalousympäristön muinaismuistokohteet ja pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvät maaseudun kulttuuriperinnön hoitokohteet
 - Luontodirektiivin laiduntamisesta ja/tai niitosta ja raivaamisesta hyötyvät luontotyytit
 - Natura 2000-alueet tai muut luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukaiset alueet

Sopimukseen voidaan hyväksyä

- Kosteikon hoitosopimus alueille:
 - Jotka on perustettu ei-tuotannollisella investoinnilla kuluvalle tai tulevalle ohjelmakaudella
 - Jotka on ollut joidenkin edellisten ohjelmakauden mukaisessa kosteikon hoitosopimuksessa
 - Jotka ovat perustettu muulla rahoituksella, mutta täyttää tulevan kauden ei -tuotannollisen investoinnin mukaiset ehdot

Yksivuotiset kunnostustoimenpiteet (maatalousluonnon ja maiseman hoito)

- Hoitosuunnitelmassa perustellaan lohkokohtaisesti tarve kunnostustoimenpiteelle ja esitetään aikataulu sen toteutukselle (tarpeellisuus arvioidaan hallinnollisella tarkastuskäynnillä)
- Tarvittaessa maksettavan kunnostustoimenpiteen korvauksen saa lohkolle vain yhden kerran sopimuskauden aikana ja se on toteutettava sen kalenterivuoden aikana, jolloin sille haetaan maksua
- Lohkolle, joka on kunnostettu muulla julkisella rahoituksella ei voida maksaa sopimuksen mukaista aitaus- tai raivaamiskorvausta esim. jos lohkolle tehty Helmi-tuella aitaus
- Kunnostusraivaus ei tarkoita ylläpitöraivausta, joka on sopimuksen perustoimenpide ja tehdään tarvittaessa
- Aitaus on toteutettava pysyväksi ja sen tulee soveltua suunnitellulle eläinlajille (sopimusalueilla saa käyttää siirrettäviä kevyitä aitoja, mutta niille ei makseta korvausta)
- Petoaita on toteutettava siten, että se pitää pedot poissa laitumelta ja ELY-keskukseen tulee tehdä selvitys petoaitamateriaalin hankinnasta

Maastokatselmukset

- ELY-keskuksen sopimuskäsittelijä tekee hallinnollisen tarkastuskäynnin eli maastokatselmoinnin, josta ilmoitetaan enintään 14 vrk ennen
- Arvioidaan yksivuotisten kunnostustoimenpiteiden tarpeellisuus, laidunpaineen ja hoitotoimenpiteiden riittävyys, paikkaan sidotut valokuvat (maatalousluonnon ja maiseman hoito)
- Pinta-alat mitataan, tehdään tukikelpoisuusarviointi, sopimuksen peruslohkojen aloja voidaan muuttaa, peruslohkoja voidaan poistaa, pienentää tai suurentaa
- ELY-keskuksen käsittelijä piirtää alan oikeaksi ja sopimuksessa tukikelvottomalle alalle mahdollisesti maksetut edellisen vuoden tuet peritään takaisin
- Tarkastusvuonna maksetaan sopimuslohkolle korvausta tarkastuksessa hyväksytyin alan mukaisesti ja hyväksytty ala näkyy seuraavan vuoden tukihakemuksella Vipu-palvelussa
- Tarkastuksesta lähetetään tuenhakijalle tarkastuksen tulos
- Tarkastuskäynti tehdään viimeistään ennen toisen sopimusvuoden ensimmäistä maksua.
- Koskee myöhempinä vuosina myös lisäaloja

Vuosina 2019–2022 alkaneet sopimukset

- Jos tuenhakijalla on vuosina 2019–2022 tehty viisivuotinen sopimus, jonka sopimuskausi jatkuu 30.4.2023 jälkeen, hän:
 - Voi luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää
 - Voi luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää ja hakea kokonaan uutta sopimusta
 - Pitää vanhan sopimuksen voimassa ja jatkaa sopimuksen toimenpiteiden noudattamista alkuperäisen sopimuskauden loppuun saakka uuden kauden mukaisilla ehdoilla
- Sopimuksesta luopumisesta ilmoitettava maatilán sijaintikunnan ELY-keskukseen 30.4.2023 mennessä ja siihen saakka noudatettava vanhan sopimuksen ehtoja
- Jatkettavat sopimukset: ei voi hakea yksivuotista kunnostustoimenpiteen tukea, hakemukseen voi lisätä uusia lohkoja, mutta ne ovat voimassa alkuperäisen sopimuskauden loppuun asti, sopimukselle ei voi hakea jatkovuotta, hoitosuunnitelma päivitettävä vastaamaan uuden kauden vaatimuksia ja siinä on ilmoitettava kaikki lohkot (vanhat jatkettavat ja mahdolliset uudet)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Alkuperäiskasvien ylläpitösopimus

Pirjo Myllylä

5.4.2023

Sopimuksen haku, ehdot ja korvauksen määrä

- 5-vuotinen sopimus
- Alkuperäiskasvilajike on rekisteröity Ruokaviraston ylläpitämään Suomen kansalliseen kasvilajikeluettelon alkuperäiskasvina
- Tuenhakija varastoi ja säilyttää vähintään 2 hehtaarin siementarvetta vastaavaa määrää kylvösiementä maatilalla
 - Ylläpitoviljelyä tarvittaessa
- Hyväksytyt kasvilajikkeet:
 - Maatiaislajikkeet: nurmi- ja rehukasvit, viljakasvit, juurikkaat, siemenperunat, öljy- ja kuitukasvit, vihannekset
 - Vanhat kauppalajikkeet ja muuntuneet kannat
- Sopimusta haetaan ELY-keskuksesta paperilomakkeella 15.6.2023 mennessä
 - Liitteeksi jäljennös Ruokaviraston ylläpitopäätöksestä
 - Paperilomake ja sopimusehdot julkaistaan myöhemmin Ruokaviraston sivuilla
- Korvauksen määrä 400 €/lajike/vuosi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Alkuperäisrotusopimukset

Pirjo Myllylä

5.4.2023

Yleistä alkuperäisrotusopimuksista

- 1-vuotinen sopimus, sopimusaika 1.1.2023 - 31.12.2023
 - Sopimusta haetaan vuosittain Vipu-palvelussa alkuvuodesta
- Lisääntymisehto on tullut täyttyä ennen sopimusvuoden alkua
- Oltava rotupuhtaita
- Sopimuseläimet
 - Länsisuomenkarja, itäsuomenkarja ja pohjoissuomenkarja 683 €/ey
 - Suomenlammas, kainuunharma*, ahvenanmaanlammas* 300/350* €/ey
 - Suomenvuohi 350 €/ey
 - Suomenhevonen 350 €/ey
 - Maatiaiskanat ja kukot 300 €/parvi

Yhteystiedot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus ja alkuperäiskasvien ylläpitosopimus

- Pirjo Myllylä p. 0295 038 139

Kosteikon hoitosopimus, ei-tuotannolliset investoinnit

- Heli Ronkainen p. 0295 038 125

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

- Riikka Jarkko p. 0295 038 096
- Niina Karen p. 0295 017 222

Yhteissähköpostit

- alkuperaisrotusopimus.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
- ymparistosopimus.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

